

PARELTJES UIT HET BEGIJNHOF

Verzameld door Hans Doesselaere in het documentatiecentrum DSMG,
Sint-Amandsberg. Afd. Vliegende Bladen Gent

November		decembre	
15	1 kilo de beurre 42.00	1	1 kilo de beurre 25.00
18	1 " " " 38.00	6	1 " " " 25.00
22	1 " " " 25.00	8	1 " " " 25.00
24	1 " " " 25.00	13	1 " " " 25.00
29	1 " " " 25.00	15	1 " " " 25.00
	<u>155.00</u>	22	1 " " " 23.00
		24	1 " " " 23.00
		29	1 " " " 22.00
			<u>193.00</u>

155.00

*Tous acquis
E. Janssens*

193.00

*Tous acquis
E. Janssens*

Afb. 1. Twee bladzijden van een keurig 'carnetje' uit de eerste wereldoorlog met betalingen voor boter. Iedereen kent het liedje van 'Vier weverkens die zouden ter Botermarkt gaan', maar 'De boter die was er zo diere...'. Dat was het nog veel meer tijdens de wereldoorlogen. In 1918 begon de prijs na de wapenstilstand (11 november) te dalen van een hoogtepunt (42 frank/kg) naar 25 en 22 frank. Maar... een spinner, de best betaalde arbeider uit de textielsector, streek in 1914 een uurloon op van nog geen 2 frank ... Het leuke liedje drukte een harde realiteit uit. Het boekje hoorde toe aan de min of meer adellijke heer Coppieters-Stochove die samen met andere leden van deze van oorsprong Brugse familie een mooi en groot herenhuis bewoonde in de Savaanstraat, toen nr. 8.

Ghendtsche Tijdingen
 Dhr. Engelbertus CONVENT
 Groot Begijnhof 46
 9040 SINT-AMANDSBERG

Afb. 2. De heer Engelbertus Convent, een ons onbekende meneer. Voor wie het niet mocht weten: GT heeft zijn hoofdzetel in het conventshuis Engelbertus, waar vrijwilligers uit de GT-stal samen met de ‘Oost-Oudburg’ het documentatiecentrum DSMG (goed) draaiende houden. De naam is ontleend aan de financier Engelbertus van Arenberg, door de begijnen vereerd als redder van hun gemeenschap. Het DSMG (officieel adres: Groot Begijnhof 46, 9040 Sint-Amandsberg) is te bereiken via de Engelbertus van Arenbergstraat. Vandaar...

Afb. 3. Lang geleden, toen het nog niet overal vol hing met bewakingscamera's, bestond er een nachtwacht (garde de nuit) in Gent, zoals wellicht ook in andere steden. Na W.O. I werd die bemand door oudstrijders. Het korps werd Bijzondere Politie (Police privée) genoemd en was een Naamloze Vennootschap. Een private instelling dus, los van de eigenlijke politie. Anno 1927 kon je voor 15 franks van toen je huis drie maanden lang laten bewaken door deze mannen die om het uur of zo hun ronde deden in de aan hen toegewezen wijk. Vanaf 1932 werden ze niet meer vervangen. De nog resterende wakers werden het jaar daarop ingelijfd bij de reguliere stadspolitie. Over hun ontstaan uit de gebuurteverenigingen (dekenijen) en hun geschiedenis, vooral in de jaren 1800, een interessant artikel van Michel Steels in GT, jg. 3 (1974). Je kan het gemakkelijk lezen via het internet op de site PKP (UGent Open Access Journals). Die is te bereiken als je ojs.ugent.be intikt. Daarna bij Ghendtsche Tydinghen 'Alle nummers' aanklikken, nachtwacht als zoekterm ingeven, daarna op PDF tikken.

90 JAAR GELEDEN BIJ DE GENTSE BRANDWEER

REGLEMENT DER KANTIEN.

1. De kantien is een recreatiezaal, ter beschikking van het personeel, zonder dat hij verplicht is te verteren.
2. Zij is open van 4 uur tot 10 uur 's avonds.
3. Iedere man kan 4 glazen bier op krediet bekomen per dag.
4. De mannen belast met het tappen van het bier, bekomen van de chef 1 centiem per glas, deze welke een inbreuk op het kantienreglement gedaan hebben krijgen deze premie niet, welke gestort wordt in de kantienkas en krijgen niet meer het voordeel deze taak nog uit te oefenen.
5. De brouwers der stad, leveren volgens beurtrol 6 tonnen bier.
6. Wanneer het bier niet voldoet aan het personeel mag het door een ander vervangen worden. Maar wanneer het nog niet naar de smaak van de manschappen is, wordt de brouwer van de lijst geschrapt.
7. De sergeant van de week is bezitter van de sleutel der bierkelder; hij ziet na dat de tonnen genummerd worden van 1 tot 6. Wanneer een nieuw vat begonnen wordt meldt de sergeant dit op zijn rapport, het nummer van de ton, de naam van de tapper en de kwaliteit van het bier.
8. Een naamlijst wordt aan de tapper overhandigd, hij schrijft naast de naam en per datum het aantal gedronken glazen bier.
9. Om de veertien dagen wordt deze lijst afgesloten, en overhandigd aan de sergeant-majoor, welke belast is het verschuldigd bedrag af te trekken van de soldij van iedere man, ter waarde van 8 centiemen per glas. Het bedrag der afhoudingen dient om de brouwers te betalen, de winst wordt gebruikt voor de aankoop van het nodige materieel nodig in de kantien, als ook voor de aankoop van spelen, ter beschikking der manschappen.
10. Het is streng verboden op straf van 4 dagen cachot :
 - a) meer dan 4 glazen bier te geven per dag en per man;
 - b) bier te tappen aan de mannen voor rekening van anderen;
 - c) bier te tappen aan de vrijafzijnde manschappen welke uitgaan.
11. De mannen gestraft voor dronkenschap, piket zijnde, krijgen maar 2 glazen bier per dag, en dit gedurende 3 maanden. In geval van herhaling, wordt hun geen bier meer geschonken, en dit gedurende 1 jaar.
12. Iedere man welke jenever in de kazerne brengt zal gestraft worden met 4 dagen cachot, en zal voorgesteld worden tot afdanking.

Vrij vertaald door Antheunis W. uit "le Manuel du Corps des Sapeurs-Pompiers de la Ville de Gand" par le Capitain-Commandant J. A. Welsch (1891).

Afb. 4. De brandweermannen mochten niet altijd en overal blussen. Zo werd het blussen van dorst in hun 'kantien' beperkt (documentje in DSMG, Vliegende Bladen Gent, reeks Bestuur).

N^o der Maatschappij
D 80-082
Postcheekrekening
416966

Werkerspensioenkas der
Brugsche Poort en van Groot Gent.
Onder waarborg van den Staat.
Gesticht en wettig erkend in 1906.

Ontvangst - Stortingsbewijs 1936

N^o der Lijfrenterekening: 7310 | 4177

NAAM EN ADRES van den VERZEKERDE
*Hendric M.
Smisstraat 10*

		

Voor schrijf- bestuurs-
en inruikkosten
2,50 fr.

Bovenstaande Zegels duiden het bedrag aan der storting gedaan in de Lijfrentkas.
De belanghebbende dient deze controolkaart zorgvuldig te bewaren.

Afb. 5. Pensioensparen in 1936 met zegeltjes. Blijkbaar bestaat er al lang een vorm van pensioensparen door vrijwillige wekelijkse stortingen in plaatselijk of per sector georganiseerde 'pensioenkasen'. De spaarders kregen een 'waarborg van den Staat' mee om de uitbetaling X jaren na de storting te verzekeren. De stortingen moesten gebeuren bij de 'Spar- en

Lijfrentekas' (ASLK, na wonderlijke avonturen bekostwoord door dik betaalde financiële genieën, opgenomen in de bank BNP Paris-Bas-Fortis). De spaarders kregen een 'Ontvangst – Stortingsbewijs' mee in de vorm van zegeltjes, netjes per acht of negen te plakken op kaarten. Zo'n kaart stond dus voor 40 of 45 frank. Vergelijk dit met bv. het uurloon van 5 à 6 frank van bouwvakkers in die jaren. Ook de uitbetaling van de verplichte pensioenregeling voor arbeiders (sinds 1924) en bedienden (1925) gebeurde door de ASLK. Voor zelfstandigen, die aanvankelijk weigerachtig stonden omwille van de verplichte bijdragen, kwam de regeling er pas in 1956. Bemerkt dat het begrip 'Groot Gent' toen al gebruikt werd voor dergelijke documenten, ook al zou dat maar tijdens de oorlog kortstondig officieel worden en pas na de grote gemeentefusie van 1977 zijn huidige vorm krijgen, maar dan gewoon als 'Gent'.

MINISTERIE
VAN
ECONOMISCHE ZAKEN

DIENT VOOR DE DISTRIBUTIE

Verklaring van Gezinshoofd

betreffende de rantsoenering der huisbrandstoffen (dringend af te geven
aan den Dienst voor Ravitailleering en Rantsoenering van de gemeente
alwaar het gezinshoofd is gehuisvest).

Ondergeteekende Andreas Johannes Brodusstraat 61
(naam en voornamen)

handelend in de hoedanigheid van gezinshoofd, verklaart :

1° dat zijn gezin is samengesteld uit de personen waarvan de lijst voorkomt op de
keerzijde van onderhavig formulier ;

2° dat de leden van zijn gezin leven, hun maaltijden bereiden en logeeren in loka-
len, afgescheiden van die welke door de andere in dezelfde woning verblijvende gezin-
nen zijn ingenomen ;

3° dat zijn gezin
werkelijk } over gaslevering beschikt (1) ;
niet

4° dat zijn gezin op dit oogenblik beschikt over een brandstofvoorraad (steenko-
len, steenkoolagglomeraten, cokes of bruinkoolbriketten) van 0 kilogram.

Hij bevestigt dat alle vorenstaande opgaven alsook al die welke op de keerzijde van
onderhavig formulier voorkomen, naar waarheid gedaan zijn, en erkent dat hij er van op
de hoogte is, dat iedere valsche of onjuiste verklaring hem zou blootstellen aan gerechte-
lijke vervolging en aan de toepassing van de straffen die bij artikel 9 der besluitwet van
22 Januari 1945 zijn bepaald.

Vak voorbehouden aan den gemeentedienst
belast met het onderzoek der verklaring

Datum van het onderzoek : 14-1-1947
Handtekening van den beambte : [Handwritten Signature]

Den 13-1-1947

Handteekening van het gezinshoofd :

(1) Het overbodige doorhalen.

Afb.6. Kolen voor huisverwarming in 1947, twee en half jaar na de bevrijding, nog streng gerantsoeneerd. Steenkolen, steenkoolagglomeraten (samengeperst kolenstof, meest in de vorm van 'eieren'), cokes en bruinkoolbriketten waren in januari 1947 nog 'op de bon'. Ieder gezin kreeg tijdens en nog enkele jaren na de oorlog een beperkt rantsoen toegewezen, eventueel door middel van rantsoenzegels of -bonnen. Dat was de gehate maar noodzakelijke rantsoenering per gezin. Via de zegeltjes werd er nauwkeurig op toegekeken. In België waren we er, mede door de maatregelen van de eerste naoorlogse regering geleid door Achiel Van Acker ('Asiel Sarbon': Achiel Charbon) vlug van af, maar in het U.K. duurde dat nog tot in de jaren 1950).

De Gemeentekas, ten stadhuis, is open alle werkdagen van 8 1/2 tot 12 uur, uitgezonderd den Zaterdag en de gansche week van O. L. V. Hemelvaart.

La Caisse Communale, à l'Hôtel-de-Ville, est ouverte tous les jours ouvrables de 8 h 1/2 à 12 h., sauf le samedi, et toute la semaine de l'Assomption.

**WINKET
GUICHET 2**

STAD GENT

VILLE DE GAND

DIENSTJAAR } 1927
EXERCICE }

Sect. 2
Art. 234

TAKS OP DE BALKONS & OP DE LOGGIA'S
Taxe sur les Balcons et les Loggias

De Gemeente ontvanger heeft de eer
Le Receveur communal a l'honneur de prévenir M

*Vermander Jan
Hère Orban laan 55*

te verwilligen dat hij gebracht is op de rol (opgeemaakt door het Stadsbestuur) der bovenver-
qu'il est imposé au rôle (dressé par l'Administration communale) de la taxe ci-dessus, pour
melde belasting, voor de hierna aangeduide sommen :
les sommes indiquées ci-après :

N. B. — Bij vertoog aan de B

EIGENDOM		IMMEUBLE rue		straat 55	BEDRAG DER TAKS	MONTANT DE LA TAXE
Getal	Nombre	Lengte	Longueur			
	Platvloers					
	Rez-de-chaussée					
	Tusschenverdiep					
	Entresol					
LOGGIA'S	1 ^o Verdiep	2 m	50	25 fr. per loopende meter par mètre courant	50	-
LOGGIA'S	1 ^o étage					
	2 ^o verdiep en hooger			12,50 fr. id. id.		
	2 ^o étage et au dessus					
	Platvloers					
	Rez-de-chaussée					
	Tusschenverdiep					
BALKONS	Entresol			10 fr. id. id.	10	-
BALKONS	1 ^o verdiep	1,50 m	10			

à la Députation permanente.

Afb. 7. Van taxen gesproken: hier eentje op de balkons. Vroeger een klassieker: voor de lange tijd erg in de mode zijnde balkons aan de voorgevel moest er een taks' betaald worden. Idem voor de overdekte balkons, alias loggia's. Ergens wel logisch: die constructies namen publiek domein in. Ze hingen en hagen nog steeds over stukjes straat, zonder enige hinder overigens. Of de opbrengst volstond om de kost van de administratieve rompslomp te vergoeden, is ons onbekend. Bemerkt dat in 1927 de officiële gemeentedocumenten in Gent nog tweetalig waren.